

Zadeva C-307/22**Povzetek predloga za sprejetje predhodne odločbe v skladu s členom 98(1)
Poslovnika Sodišča****Datum vložitve:**

10. maj 2022

Predložitveno sodišče:

Bundesgerichtshof (Nemčija)

Datum predložitvene odločbe:

29. marec 2022

Tožena stranka in revidentka:

FT

Tožeča stranka in nasprotna stranka v revizijskem postopku:

DW

Predmet postopka v glavni stvari

Tožba DW za brezplačno zagotovitev kopije zdravstvene dokumentacije, ki ga zadeva in ki jo ima tožena zobozdravnica FT.

Predmet in pravna podlaga predloga

Razlaga prava Unije, zlasti člena 15(3) Uredbe (EU) 2016/679; predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU

Vprašanja za predhodno odločanje

1. Ali je treba člen 15(3), prvi stavek, v povezavi s členom 12(5) Splošne uredbe o varstvu podatkov razlagati tako, da upravljavec (v obravnavanem primeru: lečeči zdravnik) posamezniku, na katerega se nanašajo osebni podatki (v obravnavanem primeru: pacientu), ni zavezan brezplačno zagotoviti prvo kopijo njegovih osebnih podatkov, ki jih obdeluje upravljavec, če ta posameznik kopije ne zahteva za namene, navedene v prvem stavku uvodne izjave 63 Splošne uredbe

o varstvu podatkov, torej da bi se lahko seznanil z obdelavo njegovih osebnih podatkov in preveril njeno zakonitost, temveč zasleduje drug namen, ki ni povezan z varstvom osebnih podatkov, vendar je legitimen (namen v obravnavanem primeru: presoja obstoja zahtevkov v zvezi z zdravnikovo odgovornostjo)?

2. Če je odgovor na prvo vprašanje nikalen:

a) Ali kot omejitev pravice iz člena 15(3), prvi stavek, v povezavi s členom 12(5) Splošne uredbe o varstvu podatkov do brezplačne zagotovitve kopije osebnih podatkov, ki jih obdeluje upravljavec, v skladu s členom 23(1)(i) Splošne uredbe o varstvu podatkov pride v poštev tudi nacionalna določba države članice, ki je bila sprejeta pred uveljavitvijo Splošne uredbe o varstvu podatkov?

b) Če je odgovor na vprašanje 2a pritrdilen: ali je treba člen 23(1)(i) Splošne uredbe o varstvu podatkov razlagati tako, da tam navedene pravice in svoboščine drugih obsegajo tudi njihov interes glede razbremenitve stroškov, povezanih z zagotovitvijo kopije osebnih podatkov v skladu s členom 15(3), prvi stavek, Splošne uredbe o varstvu podatkov, in drugih bremen, povzročenih z zagotovitvijo kopije?

c) Če je odgovor na vprašanje 2b pritrdilen: ali kot omejitev obveznosti in pravic, izhajajočih iz člena 15(3), prvi stavek, v povezavi s členom 12(5) Splošne uredbe o varstvu podatkov, v skladu s členom 23(1)(i) Splošne uredbe o varstvu podatkov pride v poštev nacionalna določba, ki v razmerju med zdravnikom in pacientom v položaju, ko zdravnik pacientu zagotovi kopijo osebnih podatkov pacienta iz njegove zdravstvene kartoteke, vedno in ne glede na konkretne okoliščine posameznega primera določa pravico zdravnika, da od pacienta zahteva povrnitev stroškov?

3. Če je odgovor na prvo vprašanje in na vprašanja 2a, 2b ali 2c nikalen: ali pravica iz člena 15(3), prvi stavek, Splošne uredbe o varstvu podatkov v razmerju med zdravnikom in pacientom obsega pravico do zagotovitve kopij vseh delov pacientove zdravstvene kartoteke, ki vsebujejo osebne podatke pacienta, ali pa zadeva le zagotovitev kopije osebnih podatkov pacienta kot take, pri čemer je zdravniku, ki obdeluje osebne podatke, prepuščeno, na kakšen način bo zadevnemu pacientu sestavil podatke?

Navedene določbe prava Unije

Uredba (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba o varstvu podatkov) (v nadaljevanju: Splošna uredba o varstvu podatkov), členi 12(5), 15(3), prvi in tretji stavek, in 23(1), zlasti točka (i); uvodna izjava 63, zlasti prvi stavek

Navedene določbe nacionalnega prava

Bürgerliches Gesetzbuch (civilni zakonik, v nadaljevanju: BGB)

Člen 630f („Zdravstvena dokumentacija“)

„1. Lečeča oseba mora z namenom dokumentiranja v neposredni časovni zvezi z obravnavo voditi zdravstveno kartoteko v papirni ali elektronski obliki. [...]

2. Lečeča oseba mora v zdravstveno kartoteko vnesti vse ukrepe in njihove rezultate, ki so s strokovnega vidika bistveni za trenutno in bodočo obravnavo, zlasti anamnezo, diagnoze, preiskave, rezultate preiskav, izvide, terapije in njegove učinke, posege in njihove učinke, privolitve in pojasnila. V zdravstveno kartoteko je treba vložiti odpustnice.

3. Lečeča oseba mora zdravstveno kartoteko hraniti deset let po zaključku obravnave, če drugi predpisi ne določajo drugih rokov za hrambo.“

Člen 630g („Vpogled v zdravstveno kartoteko“)

„1. Pacientu je treba na njegovo zahtevo nemudoma omogočiti vpogled v celotno zdravstveno kartoteko, ki ga zadeva, če vpogledu ne nasprotujejo pomembni terapevtski razlogi ali druge pomembne pravice tretjih oseb. [...]

2. Pacient lahko zahteva tudi elektronske prepise zdravstvene kartoteke. Lečeči osebi mora povrniti nastale stroške.

[...]“

Kratka predstavitev dejanskega stanja in postopka

- 1 DW od FT zahteva brezplačno zagotovitev kopije vse zdravstvene dokumentacije, ki ga zadeva in jo ima FT. FT je zobozdravnica sedežem opravljanja dejavnosti v Nemčiji. DW je bil pri njej v obravnavi. Meni, da je FT pri zdravljenju naredila napake. FT meni, da mora kopijo pacientove zdravstvene dokumentacije zagotoviti le v zameno za povrnitev stroškov.
- 2 Amtsgericht (okrajno sodišče, Nemčija) je ugodilo tožbi DW. Landgericht (deželno sodišče, Nemčija) je zavrnilo pritožbo FT. Landgericht (deželno sodišče) meni, da zahtev DW, izhajajoč iz člena 15 Splošne uredbe o varstvu podatkov, v obravnavanem primeru ni izključen zato, ker DW informacije zahteva zaradi presoje obstoja zahtevkov v zvezi z zdravnikovo odgovornostjo. FT z revizijo pred predložitvenim sodiščem vztraja pri svojem zahtevku glede zavrnitve tožbe. Uspeh revizije je odvisen od tega, ali je pritožbeno sodišče pravilno, torej ne da bi napačno uporabilo pravo, ugotovilo, da je tožba – kot jo je uveljavljal DW – utemeljena v skladu z določbami Splošne uredbe o varstvu podatkov. V ta namen je potrebna razlaga določb Splošne uredbe o varstvu podatkov, zlasti njenega člena 15(3).

Kratka predstavitev obrazložitve predloga

- 3 Predložitveno sodišče opozarja na to, da FT v skladu z določbami nacionalnega prava, to pomeni členov 630f in 630g BGB, ni zavezana DW zagotoviti brezplačnih kopij zdravstvene dokumentacije, ki ga zadeva.
- 4 Pravica DW do brezplačne zagotovitve pa bi lahko izhajala neposredno iz člena 15(3) v povezavi s členom 12(5) Splošne uredbe o varstvu podatkov. Splošna uredba o varstvu podatkov se v obravnavanem primeru uporablja tako s časovnega kot tudi z vsebinskega vidika. Iz člena 15(3), prvi in drugi stavek, v povezavi s členom 12(5) Splošne uredbe o varstvu podatkov izhaja, da mora upravljavec prvo kopijo osebnih podatkov, ki se obdelujejo, načelno zagotoviti brezplačno.

Prvo vprašanje

- 5 Predložitveno sodišče s prvim vprašanjem sprašuje, ali je treba člen 15(3), prvi stavek, v povezavi s členom 12(5) Splošne uredbe o varstvu podatkov razlagati tako, da upravljavec posamezniku, na katerega se nanašajo osebni podatki, ni zavezan brezplačno zagotoviti prvo kopijo njegovih osebnih podatkov, ki jih obdeluje upravljavec, če ta posameznik kopije ne zahteva za namene, navedene v prvem stavku uvodne izjave 63, torej da bi se lahko seznanil z obdelavo njegovih osebnih podatkov in preveril njeno zakonitost, temveč zasleduje drug namen, ki ni povezan z varstvom osebnih podatkov, vendar je legitimen (v obravnavanem primeru gre za uveljavljanje zahtevkov glede zdravnikove odgovornosti).
- 6 V skladu z enim od stališč se zahtevka za zagotovitev kopije ne more opreti na člen 15(3), prvi stavek, v povezavi s členom 12(5) Splošne uredbe o varstvu podatkov tedaj, če se zasledujejo drugi interesi kot pa so interesi v zvezi z varstvom podatkov – če je torej, tako kot v obravnavanem primeru, interes za pridobitev informacij utemeljen z razlogi, povezanimi z uveljavljanjem zahtevkov glede zdravnikove odgovornosti.
- 7 Predložitveno sodišče dvomi, ali je tako stališče pravilno. Namen pravic posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki, in obveznosti upravljavca iz člena 15 Splošne uredbe o varstvu podatkov je sicer ta, da bi se posameznik, na katerega se nanašajo osebni podatki, lahko seznanil z obdelavo njegovih osebnih podatkov in preveril njeno zakonitost (glej tudi sodbo Sodišča z dne 20. decembra 2017, Nowak, C-434/16, EU:C:2017:994, točka 57, glede člena 12(a) Direktive 95/46/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. oktobra 1995 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov). V skladu z besedilom člena 15 Splošne uredbe o varstvu podatkov pa obstoj tam določenih pravic in obveznosti ni odvisen od motivacije posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki, ki bi ustrezala zgoraj navedenemu namenu varstva, in od tega posameznika ne zahteva, da bi svojo zahtevo glede zagotovitve informacij in kopije moral utemeljiti.

- 8 Predložitveno sodišče meni, da je zakonodajalec Unije torej načelno hotel prepustiti prosti volji posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki, ali in iz katerih razlogov bo uveljavljal svoje pravice iz člena 15 Splošne uredbe o varstvu podatkov. V prid temu tudi govori, da se lahko posameznik, na katerega se nanašajo osebni podatki, z zagotovitvijo informacij in kopije na podlagi člena 15 Splošne uredbe o varstvu podatkov seznaniti z obdelavo njegovih osebnih podatkov in preveri njeno zakonitost tudi tedaj, če je te informacije in kopijo zahteval iz drugih razlogov, kar pomeni, da je namen določbe navsezadnje mogoče doseči ne glede na motivacijo posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki. Zato se po mnenju predložitvenega sodišča zahteve za zagotovitev kopije podatkov, ki se obdelujejo, oprte na člen 15(3) Splošne uredbe o varstvu podatkov – tudi če motivacija za to zahtevo ne ustreza namenu varstva določbe – ne more šteti niti za očitno neutemeljeno niti za pretirano v smislu člena 12(5), drugi stavek, Splošne uredbe o varstvu podatkov.
- 9 Prav tako ne gre za zahtevo, ki bi pomenila zlorabo prava. Sodišče je sicer v sodbi z dne 26. februarja 2019, N Luxembourg 1 in drugi (C- 115/16, C- 118/16, C- 119/16 in C- 299/16, EU:C:2019:134, točke 98, 102 in 124), navedlo, da iz splošnega načela, v skladu s katerim se posamezniki ne morejo sklicevati na določbe prava Unije za namen goljufije ali zlorabe, izhaja, da mora država članica zavrniti ugodnost določb prava Unije, če se te ne uveljavljajo zaradi uresničitve cilja teh določb, temveč s ciljem, da se pridobi ugodnost iz prava Unije, medtem ko so pogoji za upravičenost do te ugodnosti izpolnjeni le formalno. Za dokaz o zlorabi naj bi bil po eni strani potreben skupek objektivnih okoliščin, iz katerih izhaja, da cilj, ki mu ta predpis sledi, čeprav so bili formalno spoštovani pogoji, določeni v pravilih Unije, ni bil dosežen, in po drugi subjektivni element, to je namen pridobiti korist, ki izhaja iz predpisa Unije, tako da se umetno ustvarijo pogoji za pridobitev te koristi. Predložitveno sodišče pa meni, da ta dva pogoja iz navedene sodbe nista izpolnjena zgolj s tem, da zahteva DW po zagotovitvi kopije osebnih podatkov, ki so bili predmet obdelave, v skladu s členom 15(3), prvi stavek, Splošne uredbe o varstvu podatkov ni motivirana z namenom varstva, ki ga ima določba.
- 10 Predložitveno sodišče meni, da kaj drugega tudi ne izhaja iz sodbe Sodišča z dne 17. julija 2014, YS in drugi (C- 141/12 in C- 372/12, EU:C:2014:2081, točki 45 in 46). V tej zadevi je šlo po mnenju predložitvenega sodišča za določitev predmeta pravice dostopa ob upoštevanju njenega namena varstva, konkretno za to, ali pravica dostopa v okviru prava varstva podatkov lahko obsega pravno analizo o izdaji dovoljenja za prebivanje, vsebovano v pripravljalnem upravnem dokumentu. V obravnavanem primeru gre nasprotno za vprašanje, ali motivacija za zahtevek, ki je zunaj namena varstva, lahko vpliva na upravičenost zahteve.

Drugo vprašanje

- 11 Predložitveno sodišče želi z vprašanji pod točko 2 izvedeti, kako je treba določbo o stroških v breme pacienta, določeno v nacionalnem pravu, razlagati v luči Splošne uredbe o varstvu podatkov. Za ta namen je potrebna razlaga člena 23(1)

Splošne uredbe o varstvu podatkov. V skladu s to določbo lahko pravo države članice, ki velja za upravljavca, z zakonodajnim ukrepom med drugim omeji obseg obveznosti in pravic iz členov od 12 do 22 Splošne uredbe o varstvu podatkov, če taka omejitev spoštuje bistvo temeljnih pravic in svoboščin ter je potreben in sorazmeren ukrep za zagotavljanje katerega od ciljev, navedenih v členu 23(1), od (a) do (j), Splošne uredbe o varstvu podatkov.

- 12 FT se v tem pogledu sklicuje na namen varstva pravic in svoboščin drugih, naveden v členu 23(1)(i) Splošne uredbe o varstvu podatkov, in uveljavlja, da je določba o stroških v členu 630g(2), drugi stavek, BGB potreben in sorazmeren ukrep za varstvo zakonitih interesov lečečega zdravnika (ali zobozdravnika).

Vprašanje 2a

- 13 To vprašanje naj pojasni, ali je treba po navedenih določbah Splošne uredbe o varstvu podatkov vrednotiti tudi nacionalne določbe, ki so bile – kot v obravnavanem primeru člen 630g BGB – sprejete pred uveljavitvijo Splošne uredbe o varstvu podatkov.

Vprašanje 2b

- 14 V primeru, da je odgovor na vprašanje 2a pritrdilen, torej da je treba člen 630g BGB med drugim vrednotiti glede na člen 23(1) Splošne uredbe o varstvu podatkov, je konkretno potrebna razlaga člena 23(1)(i).
- 15 Določba člena 630g BGB o stroških upošteva ekonomske interese lečeče osebe in – po mnenju FT – tudi okoliščino, da se preprečijo zahteve pacientov po zagotovitvi njihove zdravstvene dokumentacije brez pravega povoda. S tem se postavlja vprašanje, ali je treba člen 23(1)(i) Splošne uredbe o varstvu podatkov razlagati tako, da tam navedene pravice in svoboščine drugih obsegajo tudi njihov interes glede razbremenitve stroškov, povezanih z zagotovitvijo kopije osebnih podatkov v skladu s členom 15(3), prvi stavek, Splošne uredbe o varstvu podatkov, in drugih bremen, povzročenih z zagotovitvijo kopije.
- 16 Sporno pa je, ali pod pojem pravic in svoboščin drugih v smislu člena 23(1)(i) Splošne uredbe o varstvu podatkov lahko spadajo tudi ekonomski interesi.

Vprašanje 2c

- 17 Če se člen 630g(2), drugi stavek, BGB šteje za dopustno omejitev obveznosti lečeče osebe v razmerju do pacienta, izhajajočih iz člena 15(3), prvi stavek, v povezavi s členom 12(5), prvi stavek, Splošne uredbe o varstvu podatkov, bi to povzročilo, da bi pacient moral nositi stroške kopije podatkov, ki mu jo mora zagotoviti lečeča oseba v skladu s členom 15(3), prvi stavek, Splošne uredbe o varstvu podatkov, tudi kar zadeva prvo kopijo in to vedno ter ne glede na konkretne okoliščine posameznega primera, torej zlasti ne glede na višino dejanskih stroškov, povezanih z zagotovitvijo kopije.

- 18 To pripelje do vprašanja 2c, ali tak izvzem področja – v obravnavanem primeru: področja med lečečo osebo in pacientom v zvezi z zagotovitvijo zdravstvene dokumentacije pacienta – lahko pomeni potreben in sorazmeren ukrep v smislu člena 23(1)(i) Splošne uredbe o varstvu podatkov. Predložitveno sodišče zlasti sprašuje, ali omejitev pravic posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki, določena s členom 630g BGB, ostaja v mejah polja proste presoje, priznanega nacionalnemu zakonodajalcu s členom 23(1) Splošne uredbe o varstvu podatkov.
- 19 Predložitveno sodišče meni, da iz zahteve, da mora biti ukrep potreben in sorazmeren, izhaja, da mora določba o omejitvi v skladu s členom 23(1) Splošne uredbe o varstvu podatkov načelno omogočati upoštevanje okoliščin posameznega primera.
- 20 Tega pa člen 630g(2), drugi stavek, BGB ne omogoča. Ta določba vsebuje popolni izvzem področja (glede zagotovitve zdravstvene dokumentacije). Predložitveno sodišče meni, da ta določba ni utemeljena s posebnimi stroški na strani lečeče osebe. Opozarja na to, da je tudi zakonodajalec Unije upošteval ekonomske interese upravljavca: le zagotovitev prve kopije se lahko zahteva brezplačno; za vse dodatne kopije, ki jih zahteva posameznik, na katerega se nanašajo osebni podatki, se lahko v skladu s členom 15(3), drugi stavek, Splošne uredbe o varstvu podatkov zaračuna razumno pristojbino ob upoštevanju upravnih stroškov.

Vprašanje 3

- 21 Zahteva DW po pravnem varstvu je usmerjena na zagotovitev kopije vse zdravstvene dokumentacije, ki ga zadeva, torej kopije njegove „zdravstvene kartoteke“ tako v smislu člena 630f BGB kot tudi v smislu člena 3(m) Direktive 2011/24/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. marca 2011 o uveljavljanju pravic pacientov pri čezmejnem zdravstvenem varstvu.
- 22 Ta zahteva po pravnem varstvu je lahko s členom 15(3), prvi stavek, Splošne uredbe o varstvu podatkov zaobsežena le, če zdravstvena kartoteka vsebuje osebne podatke tožeče stranke.
- 23 Sporno je in tudi že predmet predloga za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je vložilo Bundesverwaltungsgericht (zvezno upravno sodišče, Avstrija) (predložitveni sklep z dne 9. avgusta 2021, zadeva C-487/21), glede katerega postopek še teče, kakšna sta vsebina in obseg obveznosti iz člena 15(3), prvi stavek, Splošne uredbe o varstvu podatkov, da je treba zagotoviti kopijo osebnih podatkov, ki se obdelujejo. Ta spor bo upošteven za odločitev, razen če je treba zahtevek DW zavrniti že na podlagi vidikov, vsebovanih v prvem in drugem vprašanju za predhodno odločanje.
- 24 Eno stališče je, da iz člena 15(3) Splošne uredbe o varstvu podatkov sicer izhaja pravica do kopije podatkov, glede katerih je treba zagotoviti informacije v skladu s členom 15(1) Splošne uredbe o varstvu podatkov, ne pa tudi pravica do

zagotovitev kopij določenih dokumentov ali vseh posameznih podatkov, ki se obdelujejo. Za izpolnitev namena pravice dostopa, navedenega v uvodni izjavi 63, torej da se posameznik, na katerega se nanašajo osebni podatki, lahko seznanj z obdelavo njegovih osebnih podatkov in preveri njeno zakonitost, naj bi lahko bil povzetek podatkov, ki se obdelujejo – po potrebi strukturiran – celo bolj primeren kot pa zagotovitev kopije vseh posameznih, morda preobsežnih, podatkov. Obveznost upravljavca iz člena 15(3), prvi stavek, Splošne uredbe o varstvu podatkov naj ne bi mogla iti tako daleč, da bi moral zagotoviti kopijo vsakega dokumenta, ki vsebuje osebni podatek – na primer ime posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki. To stališče naj bi se lahko oprlo tudi na sodbo Sodišča z dne 17. julija 2014, YS in drugi (C- 141/12 in C- 372/12, EU:C:2014:2081, točke 45, 59 in 60).

- 25 V skladu z drugim stališčem mora upravljavec posamezniku, na katerega se nanašajo osebni podatki, v skladu s členom 15(3), prvi stavek, Splošne uredbe o varstvu podatkov načelno kot kopijo zagotoviti vse osebne podatke, ki se obdelujejo, in sicer v taki različici, s kakršno razpolaga. Pacientu naj bi bilo torej treba zagotoviti kopijo vseh dokumentov iz njegove zdravstvene dokumentacije, če ti vsebujejo njegove osebne podatke. Povzetek podatkov naj ne bi zadoščal.
- 26 To stališče se utemeljuje s tem, da je pravica posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki, do kopije v razmerju do pravice dostopa iz člena 15(1) Splošne uredbe o varstvu podatkov samostojna pravica in da zato s sistematičnega vidika ni omejena na potrebno vsebino dostopa v skladu s to določbo. Cilja, navedena v uvodni izjavi 63, glede preglednosti in omogočanja nadzora zakonitosti naj se zgolj s povzetkom ali pregledom osebnih podatkov, ki se obdelujejo, ne bi mogla doseči na enak način. Sklicevanje na sodbo Sodišča z dne 17. julija 2014, YS in drugi (C- 141/12 in C- 372/12, EU:C:2014:2081), glede razlage člena 12(a) Direktive 95/46 naj ne bi bilo mogoče, saj naj ta določba ravno ne bi vsebovala pravice do kopije.